

Po zaplembi druga izdaja!

Šahaja vsak četrtok
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „2.60
za četrt leta „1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
živajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesameznik listi dob-
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 9 h.

Rekeplal se ne vra-
tajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Če oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 52.

V Mariboru, dne 28. decembra 1899.

Tečaj XXXIII.

Vabito na naročevanje.

Či novem letu vabimo uljudno vse dose-
danje naročnike „Slov. Gospodarja“, naj se
naročijo še nadalje za leto 1900 na list, ki
je in še tudi naprej zagovarja resno in vestno
koristi sv. cerkve in slov. ljudstva pa ne išče
v tem, kakor kaže že njegova cena, nikjer svoje
koristi.

Z novim letom izhaja naš list v isti obliki,
kakor dozdaj a tudi ceno mu znižamo.

Kdor more, naj pristopi med deležnike
„katol. tisk. društva“, da se „Slov. Gospodar“
vzdrži tudi nadalje pri tej nizki ceni.

Deležnina „katol. tisk. društva“ znaša
za celo leto 10 K, in je v tem že tudi naročnina
za „Slov. Gospodarja“. — Naročnina pa
znaša za celo leto 4 krone, in za polovico
leta 2 krone, ter za četrt leta 1 krono.

Naročnina se pošlje najlaglje po poštinih
nakaznicah upravnistvu „Slov. Gospodarja“ v
tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Odbor kat. tisk. društva.

Račun.

Leto se nagiba k zatonu. Treba je torej
narediti račun. Mi smo majhen list, zato ne
bomo delali računa za celo slovensko ozemlje,
ampak samo za naš Spodnji Stajar.

Najdragocenejša reč nam je naša sveta
vera. Hvala Bogu, v javnosti je ostala vera
na Spodnjem Stajarskem tudi letos malodane
nedotaknjena. Le jeden del učiteljstva si je
drznil svoj bič zvihteti tudi proti veri ter
je neprikrito zahteval odstranjenje veronauka
iz šole. Učitelje te struje imenujemo jun-

govce. Kakor že ime kaže, rodili so se njih
nazori na Nemškem. Boljši in razsodnejši del
učiteljstva pa še je vedno ostal zvest veri
ter odločno obsoja protiversko počenjanje
jungovcev. Bojni klic jungovcev proti veri
tudi izven učiteljstva ni našel nikjer na Spod.
Stajar. prijaznega odmeva, ampak vsepovsodi le
odpor. Želimo, da bi jungovci še vendarle
krenili nazaj ter izčrtali odstranjenje vero-
nauka po ljudskih šolah iz svojih zahtev.
Sicer je boj neizogiben. In s tem bodo zopet
one moči in sile, ki bodo vojevale ta boj
med seboj, izgubljene za skupno narodno delo.
Žal nam je, toda mi moramo braniti vero.
Naša sveta vera nam je najdragocenejša reč.

Narodna zavest se širi in krepi med
Spodnještajarskimi Slovenci. Nas vseh oči so
bile letos posebno pozorne na gibanje nepo-
sredno ob nemško-slovenski meji. In tukaj
se je delalo tekoče leto neumorno za vzbuj-
janje narodne zavesti, to nam mora vsakdo
priznati. Vršil se je shod za shodom, usta-
navljalo se je društvo za društvom. In kaj
bo z obmejnimi slovenskimi kraji? Naši vrli
buditelji bodo zajezili upliv nemškega kapitala,
bodo vzbudili narodno zavest in slovenski
ponos, toda oni sami ne morejo ustaviti de-
lovanja ognjenikov, ki jim uničujejo celo na-
rodno delo. Ti ognjeniki so ponemčevalne
šole ob mejah. Proti ponemčevalnicam mora
nastopiti skupno Slovenstvo, sicer se nam
meje pomaknejo v desetletju proti jugu.

Razmerje med slovenskim in nemškim
narodom se je v tem letu precej poostri-
lo. To so zakrivali Nemci s svojim sovražnim
in strastnim nastopanjem proti Slovencem.
Mi spominjamo naše bralce le na izgrede v

Celju, Ptuju, Konjicah in na Slatini. V boju
proti nam so rabili Nemci psovke, pesti, pa-
lice, blato... Tako ravnanje nam ni moglo
vzbuditi spoštovanja do Nemcev, pač pa je
povečalo prepad med narodom.

Zaplenjeno!

(26 vrst)

Najlepše se je razvijalo letos na Spod-
nještajarskem gospodarsko gibanje. Različne
zadrage so kar vidoma rasle iz tal. Sicer še
naš kmet nima od začetega združevanja nič
ali le malo gmotnega dobička, toda že to je
neprecenljive vrednosti, da se je vzdramil iz
svoje zaspanosti ter se združeno postavlja v
boj proti svojim sovražnikom, ki ga uničujejo.
Polagoma pa mu bodo zadrage, ko se utrdijo
in si uredijo svoje delovanje, prinašale tudi
gmotnega dobička. Da se razširi strokovno-
gospodarsko znanje našega kmeta, imame še
vedno premalo sposobnih ljudi.

Splošna izobrazba spodnještajarskega
slovenskega ljudstva vedno napreduje. Ni čudo!
Mohorjeva družba pošilja na Stajarsko lepo
število 148.836 knjig. Časnikov se čita po
našem računu pri nas okoli 10.000 izvodov.
In zraven se pridejo druge knjige, poučni
politični shodi, in pa šole. Toda izobrazba
našega ljudstva se še mora višje povspeti.
Vzor nam naj bo v Avstriji češki narod.

To je naš račun! S tem sklepamo pre-
teklost! Za bodočnost je naše geslo: S slabim
proč, z dobrim naprej. Mi hočemo imeti na
Spodnjem Stajarskem verno, narodno zavedno,
gospodarsko trdno in visoko izobraženo slo-
vensko ljudstvo! Veselo novo leto!

Listek.

Bistra glava vse izume.

Česki spisal dr. J. Štolba.

Rehakova Milika je bila zalo dekle, da
bi jo človek kar samo gledal. Marsikteri fant
je po njej vzdihoval. A ona ni marala za
nobenega drugega kakor za Franeka. Sekačev
Franek ni imel mnogo, skoro da nič — nje-
govi roditelji imeli so razun njega samo koč
in majhno, precej slabo polje — ali to starega
Rehaka ni motilo. »Fant nima sicer nič«,
rekel je ženi, »ali ima bistro glavo in dvoje
pridnih rok, in to je meni ljubše, kakor da
je bil bogat, v glavi bi pa imel otrobe; no
Milika mu pa prinese nekaj, kar bo v dobrih
rokah.«

Ali prav to je bilo, kar je Franeka jezilo.
Njegova ljubezen se je zdela mnogim kakor
ljubezen preračunjena, in to ga je mučilo.
Kolikokrat si je želel, da bi Milika bila naj-
ubožnejše dekle, kteremu bi mogel pripraviti
prijetno življenje s svojim trudom in s tem
mu dokazati, kako ga ima rad! In delati je
umel Franek. Njegovo polje je bilo tako ob-
delano, da je bilo vzorno vsej okolici; koč
njegova se je videla kakor iz krede, — več
je bil Franek vsemu na svetu in je porabil

vsak prost trenutek za kakšno delo. No in
kadar ga je opravil in oskrbel polje svoje,
gledal je na tuje. Vas je imela mnogo hme-
lišča, — sosedje so se pogovorili o tem, da
bi prevzel Franek v svojo skrb njihove hme-
liške za lepe odstotke.

To vse je vedel stari Rehak kaj dobro,
in zato je vzdignil prav visoko glavo, ko ga
je pikal nekdo izmed sosedov, da je škoda
edine njegove hčeri, če jo omoži s takim
revežem. Stari Rehak bil je razumen mož,
ki ni gledal samo na hip, temveč ki je gledal
vedno tudi v bodočnost; in tu sta videla on
in žena, Miliko na strani Franeka v najkras-
nejšem svitu.

Složnost med mladimi in starimi bila je
najlepša, svatba je bila gotova; Franek in
Milika sta mislila, da ni na svetu srečnejših
ljudij. — Ali zlodej nikdar ne spi. Hkratu je
razdril kakor strela to soglasje naslednji do-
godek.

Kakih pet minut za vasjo je bil prijazen
gradič grajščaka, čegar polje se je razprosti-
ralo na široko okrog. Sredi grajskega dvora
je pa stal na širokem podnožju precej že
zanemarjen steber sv. Florijana s škafo-
kamenene vode, ktero je lil na gorečo hišo
pri svojih nogah. Neki pobožen prednik je
postavil ta steber v spomin velikega požara
v gradu; ali sedajni posestnik je potreboval

v dvoru zaradi mnogobrojnih konj in vozov
veliko prostora. Steber mu je torej bil na
potu. Vreči ga kam v kot ni hotel, deloma
iz ozira na vaškega župnika, kteri je bil zaradi
svoje učenosti in pobožnosti zmirom dobro
došel gost v gradu. Naznanil je torej županu,
da daruje steber občini in da ga dá na lastne
stroške postaviti na vaškem trgu.

Kdo bi mislil, da bi mogla tako neznatna
okolnost hkratu popolnoma prevrniti prijazne
razmere obeh rodovin, namreč Rehakove in
Sekačeve! In vendar je bilo tako; poslušajmo,
kako se je zgodilo to.

Vas je bila jako dolga; držala je skozi
njo velika cesta, ki se je razširila sredi v
prostoren trg. Tu se je nahajala majhna
višina, od koder se je pregledala lahko vsa
vas noter do zadnje hiše. Celo naravno je
torej, da je bilo izbrano to mestice enoglasno
za novo stališče sv. Florijana.

Slovesno so naložili steber neki sopraznik
in pripeljali ga na trg, kjer je že bil pripravljen
temelj zanj. Razume se, da je bil Franek
glava vsemu podjetju, in da je bil prenešen
steber z voza, vzdignjen na oder, zato spretno
postavljeni, in rahlo spuščen v temelj, pri
kterem sta čakala že dva zidarja, da bi ga
tako utrdila. Ali, o joj! Ko so ga spuščali,
popustila je hkratu ena vrv, steber se je
hipoma nagnil na stranski tram odra, in resk